

18:08	16:54
18:10	17:09
18:08	17:00
18:11	17:12

ירושלים
ת"א
חיפה
באר שבע

אירועי שנת צאתנו

פרשת "משפטים" שבת שקלים

פרשת השבוע, "משפטים", עוסקת בערכי מוסר בסיסיים ובציוויים להתנהגות תקינה בין אדם לחברו. היא מכילה יותר מחמישים מצוות שמטרתם להורות כיצד לטפל בנגב, בשור המשתולל בחוצות, במכה רעה או במזיק לרכושו, במוצא אבדה, בדיני הלוואה, באיסור שוחד ושקר, ולמעשה, בכל הסבך החברתי שמעלה מציאות החיים האפורה.

"וְאֵלֶּה, הַמִּשְׁפָּטִים, אֲשֶׁר תִּשִּׂים, לִפְנֵיהֶם." (כ"א, א')

מבאר **רבי בונים מפשיסחא** ז"ע: ואלה המשפטים אשר תשים "לפניהם" – לאחר שקבלנו את התורה בפרשתנו הקודמת באה התורה להוסיף וללמד אותנו שיהיו המשפטים, היינו המצוות שבין אדם לחברו, "לפניהם" – לפני הכל, לפני המצוות שבין אדם למקום. שכן "דרך ארץ קדמה לתורה".

"כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי, שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד; וּבִשְׁבַעֲתָ--יֵצֵא לְחֻפְשֵׁי, חָנֹם" (כ"א, ב)

ויש לתמוה: מדוע פתחה התורה דווקא בדיני עבד עברי - יהודי שחטא ונמכר בגנתו. וכי לא היה מן הראוי להתחיל עתה במצוות נעלות ומרוממות כדוגמת מצוות תפילין או במצוות שבת שהיא מתנה טובה מבית גנזיו של הקב"ה?

אלא בארו חכמים בדרך משל, לאב שיש לו כמה וכמה בנים ובנות ולא עלינו, אחד מהם חולה. הרי האב מטפל ומוסר עצמו תחילה לבנו זה יותר משאר צאצאיו, משל היה זה בן יחיד – כיוצא בזה לענייננו: דיני התורה מתחילים דווקא בזה האיש אשר נפל ונלכד ברשות היצר, לא עצר בנפשו וגנב עד שהוכרח להימכר לעבד, כי ביותר מרחם עליו אביו שבשמים ואליו נתונה השגחתו ביותר להמציא לו מזור ותרופה.

"וְאִם--אָמַר יֹאמֵר, הָעֶבֶד, אֶהְבֵּתִי אֶת--אֲדֹנָי, אֶת--אִשְׁתִּי וְאֶת--בְּנֵי; לֹא אֵצֵא, חֻפְשִׁי. וְהִגִּישׁוּ אֲדֹנָיו, אֶל--הָאֱלֹהִים, וְהִגִּישׁוּ אֶל--הַדֹּלֶת, או אֶל--הַמְּזוּזָה; וְרָצַע אֲדֹנָיו אֶת--אָזְנוֹ בַּמַּרְצֵעַ, וְעָבְדוּ לְעֹלָם." (ה-ו)

ומפרש רש"י: "ומה ראה אוזן להרצע מכל שאר אברים שבגוף: אוזן ששמעה על הר סיני (ויקרא כה נה) כי לי בני ישראל עבדים, והלך וקנה אדון לעצמו, תרצע".

ויש לשאול: מהו החטא הגדול של העבד: - סך הכל נוח לו אצל אדונו, הוא התרגל לסדר יומו, למה התורה מסתכלת על זה בעין רעה כל כך?

הסבר עמוק נתן רבי **יעקב גלינסקי** זצ"ל: על פי המשנה (אבות פ"ג. א): **"עֲקֻבָּיָה בֶן מְהֻלָּלֵל אֹמֵר, הִסְתַּכַּל בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים וְאִין אַתָּה בָּא לִידֵי עֲבָרָה. דַּע, מֵאִין בָּאתָ וְלֵאמֹר אַתָּה הוֹלֵךְ וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עֹתִיד לֵתֵן דִּין וְחֻשְׁבוֹן. מֵאִין בָּאתָ - מִטְּפָה סְרוּחָה, וְלֵאמֹר אַתָּה הוֹלֵךְ - לְמִקּוּם עֵפֶר רַמָּה וְתוֹלְעָה, וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עֹתִיד לֵתֵן דִּין וְחֻשְׁבוֹן - לִפְנֵי מִלֵּךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא." וְנִשְׁאַלְתָּ שְׁמֵהּ, לְמָה הוּא אֹמֵר "וְאִין אַתָּה עוֹשֶׂה עֵבֶרָה" מֵהוּ "וְאִין אַתָּה בָּא לִידֵי עֲבָרָה" וְכִי לַעֲבִירָה יֵשׁ יְדֵימִים! וּמִסְבִּיר, שְׁעֻבָּיָה בֶן מְהֻלָּלֵל לֹא הִבְטִיחַ שְׁאֵם נִסְתַּכַּל בְּשִׁלְשׁוֹה דְבָרִים לֹא נִיפּוֹל אִף פֶּעַם בְּעִבְרָה, קוֹרֵה חֲלִילָה שְׂאֵם נִכְשַׁל בְּעִבְרָה, אֲבָל עַל דְּבַר אֶחָד הוּא נֹתֵן אַחֲרִיתוֹ, עֻבָּיָה בֶן מְהֻלָּלֵל מוֹכֵן לַחֲתוּם - שְׁאֵם יִסְתַּכַּל בְּשִׁלְשׁוֹה דְבָרִים אֵלּוּ - לְעוֹלָם לֹא יִהְיֶה כְּפוֹת בִּידֵימִים שֶׁל הָעִבְרָה שֶׁהִיא לַעֲבִירָה יֵשׁ יְדֵימִים! וְהִיא גוֹרֵרֶת - "עִבְרָה גוֹרֵרֶת עִבְרָה", אֲבָל אִם "יִסְתַּכַּל בְּשִׁלְשׁוֹה דְבָרִים" כֹּאשֶׁר יֵתֵן אֵל לְבוֹ וְיִלְמַד מוֹסֵר: "מֵאִין בָּאתָ וְלֵאמֹר אַתָּה הוֹלֵךְ וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עֹתִיד לֵתֵן דִּין וְחֻשְׁבוֹן.", גַּם אִם יֵעָשֶׂה עִבְרָה, יִשְׂאֵר בְּמוֹתָנֵיו כֹּחַ לְבַרְוֹתָהּ מִמֶּנָּה. וְאִם נִפֵּל חֲלִילָה בְּעִבְרָה קֹלָה - הוּא יִבְרַח מִהַמְּקוּם - יִמְלַט מִיַּד וְלֹא יִצְטַרֵּךְ לְהִיּוֹת כְּפוֹת בִּידֵיהֶם שֶׁל עִבְרָה וְלִהְתַּלַּכֵּךְ הַלֵּאָה!**

וזהו גם החטא של אותו עבד, עשית שטות, גנבת, נמכרת לעבד, נכשלת בעבירה, נו, אין מה לעשות. אבל עכשיו שכבר אתה יכול לצאת לפתוח דף חדש, למה לך כל זה? למה לך להמשיך להיות נגרר הלאה בעבירה גוררת עבירה? שכן אמר הקב"ה: **"כִּי-לִי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל, עֲבָדִים--עֲבָדֵי הֵם, אֲשֶׁר-הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: אֲנִי, ה' אֱלֹהֵיכֶם." (ויקרא, כ"ה, נ"ה)** העבדות היחידה הקיימת היא, העבדות שלנו אל בורא העולם!

בהמשך, מביאה התורה דינים בדבר נזקי גוף ונזקי ממון.

"וְכִי-יִרְיֹב אֲנָשִׁים--וְהָקֵה אִישׁ אֶת-רֵעֵהוּ, בְּאָזֶן אוּ בְּאֶגְרֹף; וְלֹא מוֹת, וְנָפַל לְמִשְׁקָב. אִם-יָקוּם וְהִתְחַלֵּף בְּחוּץ, עַל-מִשְׁעָנָתוֹ--וְנָקָה הַמִּפְּהָ: רַק שְׁבִתּוֹ יֵתֵן, וְרָפָא יִרְפָּא." (כ"א, י"ח-י"ט)

אומרים חז"ל (בבא קמא פה ע"ב): **"ורפא ירפא מכאן שניתנה רשות לרופא לרפא."**

אמר **הרב יעקב גלינסקי** ז"ל (והגדת): על הרופא לדעת שלא התעודה הממוסגרת שבלשכתו ולא רישיון משרד הבריאות העניקו לו את הרשות לרפא. מכאן, מהתורה ומנותן התורה, מקבל הוא את רישיונו!

ואספר – לפני כמה שנים אבדתי את השמיעה באוזני, לא עליכם. חיידק התביית, ומאן לעזוב, אין לי טענות עליו. הגמרא אומרת (ע"ז נה ע"א) שכאשר שולחים חולי, משביעים אותו מתי יצא ועל ידי מי. כנראה קיבל רשות להישאר. הרופא, מכל מקום, טיפל במסירות. ויום אחד שאל אותי: **"כבוד הרב, מדוע כתוב (קדושין פב ע"א) טוב שברופאים לגיהנום?"** ראה שלא ענית, והבין שלא שמעתי. חזר על השאלה בקול גבוה יותר. בתנועות שפתיים מודגשות. לא ענית.

הבין שחלה הרעה בשמיעה, וחזר בצעקה. כל המחלקה שמעה. אם אמשיך לשתוק יביא ציוד הגברה. אמרתי: **"שמעתי, שמעתי."**

"איז למה אינך עונה?!"
"כי מה זה נוגע לך? תביא את הטוב שברופאים, ואענה לו..."
הוא לא נפגע, הבין שזו בדיחה. לרגע לא עלה בדעתו שבאמת אינו הטוב שברופאים. **"וכעת ברצינות", ביקש.**

ראיתי שקל יותר לענות לו מאשר לשכנעו שיש רופאים מומחים ממנו. אמרתי לו: **"פרושים רבים יש, ואומר לך אחד מהם – רופא קטן, ידוע שכוחו מוגבל. מבקש הוא עזרת שמים ברפואתו, ומכוון בברכת 'רפאנו' שבתפילת שמונה עשרה. אבל הטוב שברופאים סבור שהוא כל יכול, ובידו לרפאות גם בלי עזרת שמים, ולפיכך אינו מכוון ברפאנו. ונמצא שלגביו יש רק שבע עשרה ברכות, כמניין 'טוב'. ולכן שולחים אותו לגיהנום, כי סומך הוא על עצמו בלבד – ולכן התכוונתי כשאמרתי שאינך הטוב שברופאים. כי יודע אתה שאינך כל יכול. והראיה, שעדיין איני שומע..."**

עוד מסופר, היה זה אחרי בניית בית החולים החדש בהר הצופים, הרה"ק **רבי ישראל מהוסיאטין** זצ"ל נתכבד בסנדקאות בברית שנערכה בביה"ח, והיות שבית החולים פתח זה עתה את שעריו ביקשו מנהלי ביה"ח מהרבי שיסייר בו, וכך עברו עמו במחלקות השונות של ביה"ח.

והנה בעת שעבר באחת מהמחלקות ראה הרבי חולה אחד מאנשי ירושלים השוכב על מיטתו מורדם ומונחם. פנה הרבי ושאל לאחראים על מצבו של החולה, וענו לו שהוא שוכב מחוסר הכרה מזה זמן רב, הרופאים כבר התייאשו ממנו, ואין להם שום תקוה לרפואה!

נענה הרבי הק' וברך ואמר **"שהשיית יתן לרופא את הרעיון הנכון איך לרפא את החולה"**, ופנה והלך.

דברי הרבי וברכתו נכנסו ללב הרופאים והמנהלים שהתלוו אליו, והם פנו אל מנהל המחלקה וסיפרו לו את דברי הרבי. הלה התרגש גם הוא למשמע ברכתו של הרבי והחל לייגע מוחו והתאמץ מאוד לעיין במצב החולה, עד שזוכר כי ראה פעם באחד מספרי הרפואה על חולה במצב כזה, שיתכן שזה נובע מתולעת שנמצאת על הכבד, והתרופה לכך היא להחדיר לגוף החולה סם מיוחד שיגיע אל התולעת ומימת אותה ואז יתעורר החולה, אבל כמובן שיש סכנה בדבר שזה יכול להזיק לחולה.

החליט הרופא שהרעיון שווה נסיון, והזריק לחולה מנה קטנה מהחומר הנ"ל ועמד בערנות לבדוק את תגובתו של החולה. לשמחתו הרבה, ראה כי יש שינוי קל לטובה וחזר על הפעולה ביתר שאת, ולא ארך הזמן עד שהחולה חזר לאיתנו ולהכרתו המלאה והבריא בס"ד.

"וְכִי-יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר, או כִּי-יִכְרֶה אִישׁ בֵּר--וְלֹא יִכְסֹנוּ; וְנָפַל-שְׁמָה שׁוֹר, או חֲמוֹר. בְּעַל הַבּוֹר יִשְׁלֹם, כֶּסֶף יִשְׁלַב לְבַעְלָיו;" (כ"א, ל"ג-ל"ד)

ומפרש רש"י: **"ובחופר ברשות הרבים דיבר הכתוב: כולנו בני אדם וכל אחד יכול לטעות, אבל עלינו לדעת שיש טעויות שהן כמו חפירת בור ברבים ושנאשים מסוימים יכולים ליפול לתוכו."**

על החשיבות הרבה של התנהגות בדרך ארץ על פי חוקי התורה, אבי פנינכם את הסיפור הבא: ר' שלמה (סול) ורדיגר, חבר נשיאות אגו"י בארה"ב, הוא גם המנכ"ל של חברת "אוורט-סטף" - חברה אמריקאית גדולה המייצרת ומשווקת ביגוד והנעלת ספורט לצעירים. יום אחד, מר ורדיגר קיבל שיחת טלפון מסתורית משגריר דרום קוריאה באו"מ, מר או ג'ון, ובה ביקש להיפגש עמו לארוחת צהרים במסעדה כשרה במנהטן. אף שסול לא ידע מהי מטרת הפגישה, הסכים להיפגש עם מר ג'ון.

כשנפגשו אמר לו מר ג'ון את הדברים הבאים:

"שמעתי תמיד סטריאוטיפים שליליים על יהודים ועל ישראל והתייחסתי אליהם כפי שנאמרו, עד שנתקבלה בתי לעבוד כמתמחה בעבודת עיצוב בחברה שלך. לכל אורך השנה היא שבה וסיפרה לי כמה נפלא לעבוד בחברה שלך." וכאן המשיך השגריר ואמר: "ישנם ארבעה תחומים שבלטו לעיניו של בתי והרשימו אותה. (1) בכל יום, בשעה אחד ושלשים בדיוק, היא המצב במשרד אשר היא, כל הגברים במשרד כולל הבכורים שבהם וגם גברים מהמשרדים השכנים, פרשו לאחד החדרים וקיימו שם תפילה מתוך רצינות, בשקט וברוגע. (2) בכל יום שישי נסגר המשרד בשעות אחר הצהריים המוקדמות כדי לאפשר הכנות לשבת קודש שלכם, ובשבת המשרד סגור. זה כולל את כל העובדים, ללא הבדל לאיזו דת הם שייכים. (3) בתי הבחינה כי כל מי שבה בענייני צדקה, והיו רבים כאלה, טופל בכבוד ויצא עם צ'ק בידו. (4) והדבר שהרשים אותה במיוחד, היה היחס המכובד והחם שהיא קיבלה במשרד, והתייחסותם המכובדת של העובדים כלפיה, למרות שהיא לא יהודייה". אל בתי התייחסו בדרך ארץ ובהערכה". לאור החוויה המדהימה של בתו ולאור כל מה שלמדה בעבודתה בחברה, הוציא השגריר את פנקס הצ'קים שלו ואמר לר' שלמה כי עתה משסיימה את תקופת ההתמחות שלה, הוא רוצה להחזיר את כל הכסף שבתו הרוויחה בחברה. ר' שלמה ורדיגר לא היה מוכן לשמוע על כך ואמר לשגריר: "הבת שלך עבדה והרוויחה את משכורתה ביושר ולא אקבל כל החזר."

ואז השגריר סיפר את הדבר המדהים הבא: "כפי שאתם יודעים, יש לי זכויות הצבעה באו"ם. עקב ההערכה המחודשת שלי את העם היהודי, נמנעתי מההצבעה על החלטות נגד ישראל בשלוש הזדמנויות. באחת מהן היוותה ההצבעה שלי את הקול התשיעי שנדרש להעברת ההחלטה נגד ישראל. מאחר שנמנעתי, ההחלטה לא עברה."

מר ורדיגר סיפר, כי איש במשרד לא ידע שהבחורה הזאת היא בתו של השגריר ואף אחד לא העלה על דעתו מעולם איזה רושם הטביעה התנהגותם היומיומית בעבודה, ומובן שלא יכלו לשער איך הושפעו מכך ההצבעות נגד ישראל.

אם כן, זכינו שכל אורחות חיינו נקבעו ע"י בורא העולם ולא על ידי בני אדם שהחליטו את אשר החליטו. וכאן, באה לידי ביטוי גם יחידותה של התורה, על פני "תורות" אומות העולם. "תורות" אלה נועדו למנוע חיכוכים, ליצור סדר שימנע מחלוקות אין סוף, ולהרתיע בני בלייעל לבצע את זממם. ברם, משפטי התורה מטרתם נעלה וגבוה בהרבה - אין להם רק תפקיד צר של השכנת שקט מדומה, אלא מטרתם לחנך את האנשים ולהקנות להם מידות טובות והרגלים נאותים.

וכך, בהמשך הפרשה (כ"ב - כ"ג - כ"ד), התורה מצווה אותנו מצוות רבות המשקפות את הסטנדרט המוסרי הגבוה הנדרש מן העם, לדוגמא:

"כֹּל-אֱלֹמְנָה וְיִתוֹם, לֹא תַעֲנוּן. אִם-עֲנֶה תַעֲנֶה, אֹתוֹ--כִּי אִם-צֶעַק יִצְעַק אֵלַי, שִׁמְעוּ אֲשַׁמְעֶנּוּ. וְחֵרָה אִפְּי, וְהִרְוִיתִי אֶתְכֶם בְּחֶרֶב; וְהָיוּ נְשִׁיכֶם אֱלֹמְנוֹת, וּבְנֵיכֶם יִתְמִיִם." (כ"ב, כ"א - כ"ג)

אמר **רבי יצחק מוואלוז'ין** זצ"ל: מדרכו של עולם, כאשר אדם נקלע לצרה, הוא פונה תחילה לבקש עזרה מן הקרובים לו ביותר. בן אל אביו ואשה אל בעלה. לא כן אלמנה ויתום, הצועקים מיד אל הקב"ה, שאין להם קרוב ממנו. זהו שנאמר: "כִּי אִם-צֶעַק יִצְעַק אֵלַי" צעקתו תבוא - מיד אלי, ולכן מידת הדין נותנת כי "שִׁמְעוּ אֲשַׁמְעֶנּוּ צֶעַקְתוֹ".

בהקדמה לספר שחיבר שוחט תלמיד חכם, כותבים בניו את המעשה הבא: פעם חלם אביהם שהוא נמצא בעולם האמת לפני בית דין של מעלה, לפתע נכנס מלאך חבלה שנברא מעבירה שלו, וביקש להענישו. ומה הייתה העבירה? פעם אחת, בערב שבת, הלך למקווה ובדרך ניגשה אליו אישה אלמנה וביקשה ממנו, כי הואיל ואין לה עוד בשר לשבת, שיואל לבוא לשחוט לה עוף. אך הוא השיב לה, שהוא טרוד עתה ואין לו זמן, כי עליו ללכת למקווה, ולא שחט לה את העוף. ומזה נברא לו מלאך חבלה. פסק בית דין של מעלה, שעליו ללכת לגיהנם למשך שלושים יום או לחזור לעולם הזה לתקן את החטא. השוחט העדיף ללכת לגיהנם מלחזור לעולם הזה, והתחילו להוליכו לגיהנם. ככל שהלכו יותר, כך נעשה יותר חם, וכל הזמן אמרו לו שעדיין אין זה הגהנם, עד שהחום נעשה לבלתי נשוא, ובראותו כי אינו מסוגל לעמוד בסבל זה, ביקש מן המלאך שיחזירו לבית דין של מעלה, כי הוא מבקש את הברירה השנייה, לחזור לעולם הזה. בתחילה סירב המלאך לבקשתו אך לבסוף נעתר לו. הוא הוחזר לבית דין ואמר כי רוצה הוא לחזור לעולם הזה והסכימו לו.

בשלב זה התעורר האיש משנתו והבין שכל זה היה חלום. נרעש ונפחד מאד מכל מה שראה והתחיל לבדוק את עצמו, האם קרה לו פעם אירוע כזה, אך בשום פנים לא נזכר. בצר לו הלך לרב העיר וכן פנה לצדיקים נוספים וכולם אמרו לו, שבאם אינו זוכר מעשה כזה, מדובר כנראה בדברים בטלים. עברו שנים רבות והחלום נשכח ממנו. והנה פעם בערב שבת, בדרכו למקווה, פגשה אותו אלמנה אחת וביקשה ממנו שישחט לה עוף, כי אין לה עוף לשבת. אמר לה שהוא טרוד מאוד ואין לו זמן והלך למקווה.

אחר כך חזר לביתו והלך לבית הכנסת, ורק כאשר חזר לביתו בליל שבת והתכוון לקדש על היין, נזכר לפתע בחלום הישן והתעלף. לאחר שהעירו אותו שלח מיד לאלמנה בשר וכל טוב והלך וביקש את סליחתה ופייס אותה.

לילה אחר כך, במוצאי שבת, נפטר האיש לבית עולמו. (שאל אביך ויגדך - הרב שבדרון.)

"אִם-כֶּסֶף תַּלְוֶה אֶת-עַמִּי, אֶת-הָעֵנִי עִמָּךְ--לֹא-תִהְיֶה לוֹ, כְּנֶשֶׁה; לֹא-תִשְׁיִמוּן עָלָיו, נֶשֶׁךְ." (כ"ב, כ"ד)

הרה"ק מקוצק זי"ע הסביר את פסוק זה על פי מה שמובא במשנה (אבות פ' ו') "בשעת פטירתו של אדם, אין מלוים לו לאדם, לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים". וכך אמר: משנה זו נרמזת כאן בכתוב: "אם כסף תלווה" - אם יש מושג שכסף מלווה אי פעם את האדם בדרכו האחרונה, זה רק הכסף של "את העני עמך" - הכסף שנתת לצדקה והחזקת ענייך....

וכתוב בפרקי דרבי אליעזר (ל"ד): "שלושה אוהבים יש לו לאדם בחייו, ואלו הן: בניו ובני ביתו, ממונו, ומעשיו הטובים. ובשעת פטירתו מן העולם קורא לבניו ובני ביתו ואומר להם: בבקשה מכס בואו והצילוני מן המוות הרע הזה. והם אומרים לו: ולא שמעת שאין שלטון ביום המוות? ולא כן כתוב (תהילים מט, ח): 'אח לא פדה יפדה איש...'. אלא לך לשלום, ונוח על משכבך... וכשהוא רואה כן, מכניס את ממונו ואומר לו: הרבה טרחתי עליך יומם ולילה, בבקשה ממך פדני מן המוות והצילני. משיבו הממון: הלא שמעת (משלי יא ד): 'לא יועיל הון ביום עברה'. אחרי כן, מכניס מעשיו הטובים, ואומר להם: בואו והצילוני מן המוות הזה, והחזיקו אותי, ואל תניחוני לצאת מן העולם שעדיין יש לכם תוחלת עלי אם אנצל. והן אומרים לו: לך לשלום, עד שלא תלך לשם, אנו מקדימים אותך, שנאמר: 'וְהִלַּף לְפָנֶיךָ צֶדֶקְךָ כְּבֹד ה' אֲסַפֶּךָ".

חברי ועדת תכנון ובניה בעיריית ביתר עילית, שהתכנסו יחד עם מהנדס העיר אבישי מירון על מנת לדון בבקשות שהוגשו על ידי התושבים, נתקלו באחרונה בסיפור בלתי שגרת.

באחד התיקים שהתנהלו על תוספת לדירה, הביעה אחת השכנות התנגדות חריפה. לטענתה, תוספת הבנייה של השכן תחשיך מספר חדרים - דבר שיגרום לה נזק. השכן, מצדו, הציע לשכנים המתנגדים פיצוי כספי בשל הנזק שייגרם לדירה.

לאחר שיח ער בין הצדדים אמרה השכנה: "אני מוכנה לוותר ולהסיר את התנגדותי לבנייה, בתנאי אחד; התנאי הוא שהמבקש, כלומר השכן, יחל ללמוד בקביעות את ה... דף היומיומי". חברי הוועדה נדהמו למשמע הבקשה. וכך הסבירה השכנה בראיון לעיתון מקומי:

"באחד הימים הסתכלתי אל האזור שבו אמורה להיות המרפסת שתחשיך את הבית - וחשבתי לעצמי, הרי כסף בא וכסף הולך, אני רוצה משהו נצחי. אני מוכנה להביט כל יום על התקרה הזאת בשבע וחצי שנים הקרובות, רק אם אדע שיש לי תמורה אמיתית", וכך הבשילה ההחלטה להצעת הידילי המיוחד עד להגשת ההצעה בוועדה.

כאשר שמע מהנדס העיר את נוסחת הפשרה הלא שגרתית, הגיב בהתרגשות ואמר: "אני כבר פה 14 שנה בוועדה, ובחיי לא נתקלתי בוותיקר כה נדיר, ועוד בתמורה לדבר רוחני שכזה. זה דבר מדהים ומרגש בעיניי".

לאחר ההלם הראשוני נענה השכן לבקשה, והשיב כי הוא אמנם כבר לומד את הדף היומיומי, אך הוא כמובן מוכן להקדיש את זכות הלימוד עבור השכנים.

הצדדים יצאו מחוף למליאת הוועדה כדי לערוך הסכם, ולאחר מכן שבו לחדר הוועדה והשכנה הסירה את התנגדותה.

אחד מחברי המועצה שנכח במקום שהתראיין גם הוא, אמר כי "אין ספק שזה התיק היחיד בהיסטוריה של ועדת תכנון ובנייה שנתפר באופן רוחני. במרבית התיקים הפשרה היא על פיצוי כספי, אבל פה זה היה שונה לגמרי. אבישי המהנדס אמר במליאת הוועדה לאחר מכן שהוא הרגיש רגע של קדושה בחדר באותו זמן. אני מקווה ששאר תושבי העיר ילמדו מהוויתור המכובד הזה".

מצווה, ומבטיחה לנו התורה לקראת סוף פרשתנו:

"וְעַבְדְּתֶם, אֶת ה' אֱלֹקֵיכֶם, וּבְרַךְ אֶת-לַחְמְךָ, וְאֶת-מִימֶיךָ; וְהִסְרְתִי מִחֶלְה, מִקְרָבְךָ. לֹא תִהְיֶה מִשְׁפָּלָה וְעִקְרָה, בְּאַרְצְךָ; אֶת-מִסְפַּר יְמֶיךָ, אֲמַלֵּא." (כ"ג, כ"ה - כ"ו)

ביאר בעל **הכתב סופר** זי"ע: חז"ל אמרו ג' הרי הם כמתים: "בעל יסורים". "מי שאין לו בנים". "עניי".

וזה ביאור הפסוק: "וְעַבְדְּתֶם, אֶת ה' אֱלֹקֵיכֶם", ואז, "וּבְרַךְ אֶת-לַחְמְךָ, וְאֶת-מִימֶיךָ" - שלא תהיה עני. "וְהִסְרְתִי מִחֶלְה, מִקְרָבְךָ" - ולא יהיו לך יסורים. "לֹא תִהְיֶה מִשְׁפָּלָה וְעִקְרָה, בְּאַרְצְךָ" - ויהיה לך בנים. על ידי זה "אֲמַלֵּא מִסְפַּר יְמֶיךָ, אֲמַלֵּא" - שיהיו אלו חיים שלמים.

לע"נ אסתר מזרחי בת יחזקאל וכתון ז"ל

נלב"ע ב' טבת ה'תש"פ. ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ ר' יצחק ב"ר נסים מזרחי ז"ל

נלב"ע י"ח תשרי ה'תשס"ט. ת.נ.צ.ב.ה.